Çocuklar ve Ergenler ?çin ?çselle?tirilmi? Damgalanma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ve Ergenler ?çin ?çselle?tirilmi? Damgalanma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18979

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ve Ergenler ?çin ?çselle?tirilmi? Damgalanma Ölçe?i (ÇE?DÖ), özellikle **Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u** (DEHB) tan?s? alm?? çocuk ve ergenlerin ya?ad??? **içselle?tirilmi? damgalanma** düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir ölçme arac?d?r. Ölçek, bireylerin kendi tan?lar?na yönelik olumsuz toplumsal alg?lar? içselle?tirmelerini ve bu durumun benlik sayg?s?, umut ve depresyon gibi psikososyal sonuçlarla ili?kisini ara?t?rmaktad?r. 32 maddeden olu?an bu ölçek, içselle?tirilmi? damgalanman?n hem bireyin kendi dü?ünceleri hem de ba?kalar?n?n dü?ünceleri üzerinden nas?l alg?land???n? iki ayr? alt boyutta de?erlendirme imkan? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?çselle?tirilmi? Damgalanma, Damgalanma, Çocuk ve Ergen Psikolojisi, Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u, Benlik Sayg?s?, Depresyon, Psikometrik Geli?tirme.

Yazarlar

?rem Derya Ça?layan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **DEHB** tan?s? alm?? çocuk ve ergen popülasyonunda, tan?ya ba?l? olarak ortaya ç?kan **içselle?tirilmi? damgalanma** seviyesini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu damgalanman?n, bireyin psikolojik iyi olu?u üzerindeki etkilerini (özellikle benlik sayg?s?, umut ve depresyon gibi de?i?kenlerle ili?kisini) bilimsel olarak incelemek için standart bir araç sa?lamak hedeflenmi?tir.

ÇE?DÖ, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, duygusal ve davran??sal sorunlar? olan gençlerin toplumsal önyarg?lar? ne ölçüde benimsedi?ini ve bunun tedavi süreçlerini nas?l etkiledi?ini anlamada yard?mc? olacak yap?sal bir çerçeve sunar.

Yap?

Çocuklar ve Ergenler ?çin ?çselle?tirilmi? Damgalanma Ölçe?i, **içselle?tirilmi? damgalanma** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin zihinsel veya davran??sal bir tan?s? nedeniyle toplum taraf?ndan olumsuz olarak etiketlendi?i ve bu olumsuz etiketleri kendi benlik kavram?n?n bir parças? olarak kabul etti?i bili?sel ve duygusal süreçleri ifade eder.

Ölçek, iki temel perspektife dayal? olarak yan?tlanmaktad?r: Maddelerin bir k?sm? bireyin "kendi

ARABPSYCHOLOGY.COM

dü?üncelerine göre" damgalanmay? nas?l alg?lad???n?, di?er k?sm? ise "ba?kalar?n?n dü?üncelerine göre" damgalanmay? nas?l alg?lad???n? de?erlendirmektedir. Bu ikili yap?, damgalanman?n hem ki?isel kabulünü hem de alg?lanan d?? bask?y? ölçmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ?rem Derya Ça?layan'?n yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r.

AFA sonuçlar?na göre, hem kendi dü?üncelerine göre yan?tlanan bölüm hem de ba?kalar?n?n dü?üncelerine göre yan?tlanan bölüm için öz de?eri 1.00'in üzerinde olan 6 faktör belirlenmi?tir. Ancak, her iki alt boyut için ölçek maddelerinin nihayetinde tek bir faktör alt?nda yüksek yüklerle y???ld??? gözlemlenmi?tir. Bu durum, ölçe?in içselle?tirilmi? damgalanma genel yap?s?n? güçlü bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

ÇE?DÖ'nün güvenirli?i, iç tutarl?l?k ve yar? test güvenilirli?i yöntemleriyle detayl? olarak incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Maddeleri kendi dü?üncelerine göre yan?tlad?klar? k?s?m için iç tutarl?l?k katsay?s? (**Cronbach Alfa**) Alfa= .91 olarak bulunmu?tur. Bu alt boyutta yar? test güvenirlik katsay?s? (Spearman-Brown) .85 ve iki yar? aras?ndaki korelasyon ise .74 olarak belirlenmi?tir. Ba?kalar?n?n dü?üncelerine göre yan?tlad?klar? k?s?m için ise iç tutarl?l?k katsay?s? Alfa= .92, yar? test güvenirlik katsay?s? (Spearman-Brown) .89 ve iki yar? aras?ndaki korelasyon .81 olarak hesaplanm??t?r. Bu yüksek Alfa de?erleri, ölçe?in iç tutarl?l???n?n mükemmel düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplamda 32 madde ve 6 alt faktörden olu?maktad?r. Yap?lan **Aç?mlay?c? Faktör Analizi**, içselle?tirilmi? damgalanma yap?s?n?n alt boyutlar?n? ortaya ç?karm??t?r. Bu faktörler, duygusal ve davran??sal sorunlar? olan çocuk ve ergenlerin ya?ad??? damgalanman?n farkl? yönlerini temsil etmektedir.

Faktör yap?s?, içselle?tirilmi? damgalanman?n çok boyutlu oldu?unu ve 6 temel bile?ene ayr?ld???n? göstermektedir. Bu alt faktörler ve madde say?lar? ?unlard?r: Davran?? Sorunlar?, Sosyal ve Akademik Uyum, Tan?y? Saklama, D??lanm??l?k, Sorunun Kronikli?i ve Duygusal Zorluklar. Bu alt boyutlar, damgalanman?n sadece ki?isel inançlar de?il, ayn? zamanda sosyal

ARABPSYCHOLOGY.COM

etkile?imler ve duygusal sonuçlar üzerindeki etkilerini de kapsamaktad?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Yaz?l? Anket / Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Duygusal ve davran??sal sorunlar? veya tan?s? (özellikle DEHB) olan çocuklar ve ergenler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, **Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u** tan?s? alm?? çocuk ve ergenler üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Yan?tlar a?a??daki aral?kta verilmektedir:

1 = Ben bu dü?üncenin do?ru oldu?una hiç inanm?yorum

5 = Ben bu dü?üncenin do?ru oldu?una kesinlikle inan?yorum

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Likert Ölçe?i, ?ç Tutarl?l?k, Spearman-Brown, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: iremderyacaglayan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (2019 Yüksek Lisans Tezi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, ?rem Derya Ça?layan taraf?ndan 2019 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için do?rudan sorumlu yazar ile

ARABPSYCHOLOGY.COM

ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ücret bilgisi tezin kendisinde belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: cocuklar-ve-ergenler-icin-icsellestirilmis-damgalanma-olcegi-toad.pdf

Tez kayd?n?n resmi linki: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Ça?layan, ?.D. (2019). *Dikkat eksikli?i ve hiperaktivite bozuklu?u tan?s? alm?? çocuk ve ergenlerde* ***içselle?tirilmi? damgalanman?n*** *benlik sayg?s?, umut ve depresyon ile ili?kisi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çocuklar ve Ergenler ?çin ?çselle?tirilmi? Damgalanma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 32 madde alt? faktörden olu?maktad?r.
Davran?? Sorunlar? (25m): Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan çocuk ve ergenler çok kavga ederler.
Sosyal ve Akademik Uyum (8m): Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan çocuk ve ergenler3 güvenilmez.
Tan?y? Saklama (3m): Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan insanlar bu sorunlar? bir s?r olarak tutmak için çabalarlar.
D??lanm??l?k (1m): Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan çocuk ve ergenler kendilerine zarar verir.
Sorunun Kronikli?i (5m):Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan insanlar tan?lar? yüzünden kötü hissederler.
Duygusal Zorluklar (19m): Duygusal ve davran??sal sorunlar? olan çocuk ve ergenler yaln?zd?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM